ਅਰੂਣ ਪੁਰੀ
ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਪੀਟਲ ਟੈਰੀਟਰੀ ਆਫ ਦਿੱਲੀ & ਓਰਸ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1853-1856 ਆਫ 2022)
ਅਕਤੂਬਰ 31, 2022

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਤੇ ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ 1973: ਧਾਰਾ 482 – ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਨਾਮਕ ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ 'ਮਿਸ਼ਨ ਮਿਸਕੰਡਕਟ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇੱਕ ਖਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਫਤਰ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ, ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ – ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਯੌਨ ਸੁਖ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ – ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਚੁੱਕੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ – ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ 21.05.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿਕਰਪੱਤਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ "ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਯੌਨ ਹਰਾਸਾਣੀ" ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ – ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ – ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ – ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਐ-1 (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ), ਐ-2 (ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ), ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਐ-3, ਐ-4 ਅਤੇ ਐ-8 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 34, 120 ਬੀ, 405, 468, 470, 471, 499, 501 ਅਤੇ 502 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ 1, 2, 3, 4, 8 ਅਤੇ 12 ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 500, 502 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਗਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲੱਭੀ – ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਐ-1 ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਐ-2 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜੋ

ਜਾਇਜ ਜਾਂ ਨਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਹੈ ਵੀ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਏ-12 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਏ-1 ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਏ-3, ਏ-4 ਅਤੇ ਏ-8 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਏ-2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1867 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਤੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਤੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਅਪਵਾਦ

ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਖਤ ਸਿਦਾਂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਏ-1, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ, ਨਾਮਤ: ਏ-2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਏ-1 ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੂਰੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21, 22, 23]

2. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਏ-2 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਉਹ ਜਾਇਜ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24]

3. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਹੈ ਵੀ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਏ-12 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 25][325-B-C] 6. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਏ-1 ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਏ-3, ਏ-4 ਅਤੇ ਏ-8 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 584/1/2010 ਖਿਲਾਫ ਉਹਨਾਂ ਦਰਜ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏ-2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26]

ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਏ. ਅਬਰਾਹਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670 : [2002] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 662; ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਐਲ ਦਰਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਰਾਵ ਗਣਪਤਰਾਵ ਕਾਪਸੀਕਰ ਅਤੇ ਅਨਜ (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112; ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਮ (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 134 : [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 580 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2002] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 662 ਪੈਰਾ 16 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 112 ਪੈਰਾ 19 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 580 ਪੈਰਾ 20 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1853-1856 ਦੇ 2022/

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 07.04.2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮ. ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 3492 ਦੇ 2013 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮ. ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 12820 ਦੇ 2013, ਕ੍ਰਿਮ. ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 18912 ਦੇ 2014 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮ. ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 12577 ਦੇ 2020।

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1857-1860, 1861-1863 ਦੇ 2022।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮੇਹਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਬਾਹਤੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਐਸ.ਵੀ.ਰਾਜੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਏ. ਅਹਮਦੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਾਰੂਆਹ, ਪ੍ਰਣਵ ਜੈਨ, ਸਿਵਾਗਨਨਮ ਕੇ., ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਰਚਨਾ ਪਾਠਕ ਡੇਵ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਦੀਪਾਬਲੀ ਦੁੱਤਾ, ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਜੋਹੇਬ

ਹੋਸੈਨ, ਕਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਦਿਯਾਲ, ਜੀ.ਐਸ. ਮੱਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਆਰ. ਸਤੀਸ਼, ਸ਼ੇਰੀ ਜਾਰਜ ਚੇਰੀਅਨ, ਮੋਹਨਦਾਸ ਕੇ.ਕੇ., ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਥਨ ਜੋਸਫ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਗੀਤਾ, ਐਸ.ਐਸ. ਅਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਅਮਿਤੇਸ਼ ਗੌਰਵ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 07.04.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 3492 ਦੇ 2013, 4636 ਦੇ 2013 ਅਤੇ 1762 ਦੇ 2014 ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਅਰੁਣ ਪੁਰੀ; ਮਿਸਟਰ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ &ਓਰਸ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਸੌਰਭ ਝੁਕਲਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

3. 'ਮਿਸ਼ਨ ਮਿਸਕੰਡਕਟ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਖਬਰ 23.04.2007 ਤੋਂ 30.04.2007 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਫਤਰ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ, ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਵਾਜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਯੌਨ ਸੁਖ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਚੁੱਕੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ, ਐਡਿੰਬਰਾ ਵਿੱਚ 'ਕਲਰਕ ਟਾਈਪਿਸਟ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅੱਗੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਯੌਨ ਹਰਾਸਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ 10.07.2006 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 10.07.2005 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 05.03.2007 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯੌਨ ਹਰਾਸਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਲੰਡਨ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ 08.03.2007 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 15.03.2007 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਜੌਇੰਟ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ 21.03.2007 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ।

"ਲੇਖ" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ।

5. ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ 21.05.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ "ਕਾਰਜ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ"।ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ 31.05.2007 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 19.02.2009 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ

ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 20% ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 02.03.2010 ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿਨਾਂਕ 26.07.2011 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

6. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 24.03.2010 ਨੂੰ,ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 584/1/2010 ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਪੁਰੀ (ਏ-1), ਸ੍ਰੀ ਸੌਰਭ ਸ਼ੁਕਲਾ (ਏ-2), ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਏ-3), ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਤ ਸਭਰਵਾਲ (ਏ-4), ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ (ਏ-8) ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੇਖ ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 34, 120 ਬੀ, 405, 468, 470, 471, 499, 501 ਅਤੇ 502 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 18602 ਦੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“... ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01, ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਪੁਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈ “ਲਿਵਿੰਗ ਮੀਡੀਆ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ” ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਿਊਜ਼ਮੈਗਜ਼ੀਨ “ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ” ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਜਿਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ “1-ਏ ਹੈਮਿਲਟਨ ਹਾਊਸ, ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 110001” 'ਤੇ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਛਪੇ ਹੋਏ ਅੰਕ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30/04/2007 ਵਿੱਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਿਸ਼ਠ-ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਹੁਣ ਰਿਟਾਇਰਡ) ਖਿਲਾਫ, ਅਪੁਸ਼ਟ, ਅਣ-ਜਾਂਚੇ, ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁਰਭਾਵਨਾਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨਿਊਜ਼ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸੌਰਭ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02 ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਨੈਟਵਰਕ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.indiatoday.com 'ਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਸਕੈਂਡਲਸ/ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਨਹਾਨੀ, ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੀ ਚੋਟ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਕਲੀਫ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੀਖੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ।

03. ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠੀ, ਬਣਾਈ ਗਈ, ਅਪੁਸ਼ਟਿਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਦੁਰਭਾਵਨਾਪੂਰਣ ਅਤੇ ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਹਾਣੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸੌਰਭ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, ਸਾਪਤਾਹਿਕ ਨਵੀਨਤਮ ਪੱਤਰਿਕਾ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੇ ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਐਰੂਨ ਪੁਰੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਨਵੀਨਤਮ ਪੱਤਰਿਕਾ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜੋ 30ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉੱਤੇ www.indiatoday.com ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਹਾਣੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਵੈਬਸਾਈਟ www.indiatoday.com ਦੀ ਆਰਕਾਈਵ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਨਹਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

06. ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 20-ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੰਬਰ 03 ਤੋਂ 12 ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 02, ਸੌਰਭ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੀ ਨਵੀਨਤਮ ਪੱਤਰਿਕਾ ਵਿੱਚ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਝੂਠੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਰੇ ਬ੍ਰੀਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਣ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12, ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨੇ, ਸਮੁੱਚੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਉਚਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

15. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਚ-ਰੈਂਕਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ

ਮੱਧ-ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ, ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਪਕਾਈ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਕਰਕੇ ਅਰਜੀਦਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ – ਵਾਇਆ ਸਾਪਤਾਹਿਕ ਨਵੀਨਤਮ ਪੱਤਰਿਕਾ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੇਖ ਦੁਆਰਾ 30/04/2007 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.indiatoday.com ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਪਲੈਸ਼ਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਯੌਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਅਪੁਸ਼ਟਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਗਾਊ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਹਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ:

“(1) ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇ ਸੰਜਣਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਗ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 01 ਤੋਂ 12 ਤੱਕ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਨਣਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਦਰਜਾ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(2) ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 34, 120B, 405, 468, 470, 471, 499, 500 ਅਤੇ 502 ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 65, 66 ਅਤੇ 67 ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਢਾਂਚਾ ਹੈ;

7. ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ 20.04.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“9. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਐਲ.ਡੀ. ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਇਨ ਚੀਫ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਮਾਣਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 4, 8, 12 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਨ ਜੋ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਝੂਠੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਐਲ.ਡੀ. ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਐਡਿੰਬਰਾ ਤੋਂ 08.3.2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 30.04.2007 ਦੀ ਖਬਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਡਿੰਬਰਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਯੌਨ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ 21.05.2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਭਾਵ ਜ਼ਿਕਰਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 12 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਬਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਏ12 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੋ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 30.04.2007, ਖਬਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 21 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਭਾਵ 21.5.2007।

8. ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 1,2,3,4,8 ਅਤੇ 12 ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 500, 502 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਗਾਊ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲੱਭੀ। ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਭਾਗ ਸੀ:

“ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ’ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਬਲਰਾਜ ਖੰਨਾ &ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਰਾਮ 1971 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 647, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਗਵਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰੰਨਾ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗੱਪਾ ਕੋਂਜਲਗੀ & ਹੋਰ 1976 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 507 ਅਤੇ ਐਮ.ਐਨ. ਦਮਾਨੀ, ਬਨਾਮ ਐਸ.ਕੇ. ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 2001 ਕ੍ਰਿ. ਐਲ.ਜੇ. 2571 ਐਸ.ਸੀ, ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ’ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, 2, 3, 4, 8 ਅਤੇ 12 ਖਿਲਾਫ ਅਗਾਊ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 05.07.2013 ਨੂੰ ਪੀ.ਐਫ. ਦਾਖਲ ਕਰਨ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

9. ਉਕਤ ਸੱਦੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, A-1, ਇੰਡੀਆ ਟੁਡੇ ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 3492 ਦੀ 2019 ਦੌਰਾਨ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ A-2, ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 1762 ਦੀ 2014 ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲਾ ਤੋਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਮ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 4636 ਦੀ 2013 ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ; ਸਾਰੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ, 1973 ਦੀ 20.04.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 584/1/2010।

10. ਇਹ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“28. ਧਾਰਾ 499 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਦਨਾਮੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 499 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਟੇਜ ਅਜੇ ਆਉਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਇਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ 30.04.2007 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ। …

35. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

36. ਇਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

11. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਲਈ A-1,ਸੁਸ੍ਰੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਜੋ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੇਵਕਾਂ, ਭਾਵ; A-3, A-4 ਅਤੇ A-8 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਲਈ A-2; ਜਦਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਯਾਨੀ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਸਤੀਸ਼, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

12. ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ A-1 ਨਿਊਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਇੰਡੀਆ ਟੁਡੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ ਹਨ; “ਕੋਡ”, ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 18674 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੇਖ ਲਈ A-1 ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, A-1 ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, A-1 ਨੂੰ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

13. ਮਿਸ ਭਾਟੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. ਮਿਸਟਰ ਹ੍ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੁਆ, ਏ-2 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸਵਨਾਥਨ, ਏ-1 ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਮੰਗਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

15. ਮਿਸਟਰ ਆਰ. ਸਤੀਸ਼, ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ।

16. ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਏ. ਅਬਰਾਹਮ & ਓਰਸ.5 ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਲਯਾਲਮ ਮਨੋਰਮਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ। 1867 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ, ਕੇਵਲ ਉਸ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਹੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 500 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1867 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ "ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ, ਉਕਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8, 9, 10, 14, 15 ਅਤੇ 16 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: - “8. ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1867 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

“7. ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ।—ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿਵਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ, ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜੋ ਉੱਪਰੋਕਤ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ) ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੇ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਛਾਪਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ, ਜਾਂ ਛਾਪਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣਗੇ) ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਉਸ ਇਸ਼ੂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

9. ਸ਼ਬਦ “ਸੰਪਾਦਕ” ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“1. (1) * * *

‘ਸੰਪਾਦਕ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ:”

10. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1) ਨੂੰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ:

“5. ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ।—ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਛਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

(1) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਹਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਨਾਮ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਛਪੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵੀ:

(2) * * *

xxx xxx xxx

14. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਹਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ, ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਸੰਪਾਦਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਸੰਪਾਦਕ” ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਪਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 7 ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਪਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ।

15. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ "ਸੰਪਾਦਕ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕਥਿਤ ਮਾਨਹਾਨੀਪੂਰਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

16. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੰਪਾਦਕ, ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਮਾਨਹਾਨੀਪੂਰਣ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ; ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦਾ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਲਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹੇਠ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।" 17. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਸੰਪਾਦਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ। ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

18. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ: ਕੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ, ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

19. ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਦਰਦਾ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਰਾਵ ਗਣਪਤਰਾਵ ਕਾਪਸੀਕਰ & ਇੱਕ ਹੋਰ6SUPERSCRIPT, ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਮੰਤਰੀਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਬਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਸੀ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"5. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦਿਆਂ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਦੇਖੇ ਗਏ।"

20. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਉੱਤਮ7SUPERSCRIPT, ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 8 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੈਰਾ 7 ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"... ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 8 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, 1860 ਦਾ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਮਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਯੁਕਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ..."

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਤੱਥ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 499 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਖਤ ਸਿਦਾਂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇ.ਐਮ. ਮੈਥਿਊ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ 1867 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ-ਇਨ-ਚੀਫਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੋਸ਼ ਪਰਯਾਪਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ-ਇਨ-ਚੀਫ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਲਟ, ਇਹ ਤਾਰਕਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਸੰਪਾਦਕ-ਇਨ-ਚੀਫ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

23. ਇਹਨਾਂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੀਏ,

ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐ-1, ਸੰਪਾਦਕ-ਇਨ-ਚੀਫ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵ, ਐ-2। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਐ-1 ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਹਨ।

24. ਏ-2 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਖ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਜਾਇਜ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

25. ਜਿਹਨਾਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਹੈ ਵੀ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਏ-12 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ। ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

26. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਏ-1 ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ (ਏ-3, ਏ-4 ਅਤੇ ਏ-8) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਦਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਾਲ ਹੀ, ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 584/1/2010 ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏ-2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate